

20.3.2009

TIETOSUOJAVALTUUTEN TOIMISTON TULOSSOPIMUS VUODELLE 2009

Oikeusministeriö ja Tietosuojavaltuutetun toimisto ovat tänään 20.3.2009 sopineet Tietosuojavaltuutetun toimiston vuoden 2009 tulostavoitteista, voimavaroista ja raportoinnista seuraavasti.

Aika ja paikka: Tietosuojavaltuutetun toimisto
Hallintojohtaja Olli Muttilainen
Tietosuojavaltuutettu Reijo Aarnio
Toimistopäällikkö Elisa Kumpula

1. Toimintaympäristön muutokset

Tietosuojavaltuutetun toimiston lähivuosien keskeinen tehtävä on osallistua mahdollisimman laajasti tietoyhteiskunnan kansalliseen ja kansainväliseen kehittämistyöhön sekä tuottaa tähän liittyvää ohjausaineistoa, harjoittaa laajaa sidosryhmäyhteistyötä sekä osallistua eri toimialojen lainsäädäntö- ja menetelmäkehitystyöhön sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla.

Henkilötietolain osalta tarkistamistarpeita saattavat lähitulevaisuudessa aiheuttaa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen Suomen valtiota koskevat ratkaisut, mutual recognition-menettelyn mahdollinen käyttöönotto binding corporate rules- asioiden käsittelyssä EU:ssa sekä OM:n teettämä henkilötietolain vaikuttavuusarviointi.

Sisäisen turvallisuuden ohjelma tulee johtamaan toimenpiteisiin viranomaisten välisen tiedonkulun parantamiseksi.

Tietosuojaan ja yksityisyydensuojaan liittyvien konsultti- ja asianajopalvelujen tarjonta paranee Suomessa. Myös suuret yritykset nimeävät yhä useammin Privacy Manager- vastuuhenkilöitä.

Kansalaisten (rekisteröityjen) ja yhteisöjen (rekisterinpitäjien) mielenkiinto ja tietoisuus tietosuojasta tulee edelleen kasvamaan. Teknologian hyödyntäminen lisää tarvetta tietosuojavaltuutetun toimiston palveluihin. Tämä aiheuttaa ratkaistavien asioiden (ratkaisupakko) lisääntymistä ja tarvetta tehostaa toimintaa ja lisätä vuoropuhelua eri toimijoiden kanssa. Myös lainsäädännön valmisteluun osallistuminen valmisteluprosessin eri vaiheissa lisää tietosuojavaltuutetun toimiston tehtäviä. Kansalaisten rooli oman sähköisen asiointinsa hallinnoinnissa korostuu mm. asiointitilien ja sähköisten käyttöliittymien kautta.

Tietoyhteiskuntakehityksessä on siirrytty seuraavaan vaiheeseen. Arjen tietoyhteiskunta on seurausta tietotekniikan levittäytymisestä kaikkialle ympäristöön ja sen ihmisiä ja asioita yhdistävästä vaikutuksesta. Arjen tietoyhteiskuntaohjelman ICT-hanke pyrkii osaltaan edistämään kansalaisten tietoisuutta tietosuojakysymyksistä ja tietosuojasioiden osaamisen kehittymistä. Yleisesti voidaan todeta, että tiedon arvo ja merkitys korostuvat entisestään ja prosessit muuttuvat. Esimerkiksi asumiseen, terveydenhuoltoon ja työnvä

litykseen liittyvät palvelut ovat siirtymässä entistä enemmän verkkoon, joten tunnistamispalveluiden merkitys korostuu.

Apteekeista tulee vuonna 2009 uusi asiakasryhmä TSV:lle, koska apteekkien uudet tietosuojavastaavat muodostavat uuden sidonryhmän. E-reseptikeskus avattaneen alkuvuodesta 2009 ensimmäisten alueiden osalta. Myös terveydenhuoltolain muutosten vaikutukset kuntien terveydenhuollon järjestämiseen tulevat olemaan merkittäviä.

INSPIRE-paikkatietodirektiivin pohjalta kotimaiseen lainsäädäntöön tehtävät muutokset tulevat aiheuttamaan merkittäviä muutoksia kiinteistötietojen käsittelyyn.

Perusrekisteriasioiden neuvottelukunnan teettämässä perusrekisteriselvityksessä ehdotetaan julkisten rekisteritietojen yhdistämistä ja uutta lainsäädäntöä: mm. rekisterilaki (jossa voitaisiin säätää mahdollisesti esim. tietojen maksullisuudesta viranomaisten kesken) ja tietoturvallisuuslaki.

Kansainvälisellä tasolla tietosuojavaltuutetun toimiston toimintaympäristöön vaikuttavia tekijöitä ovat mm. Euroopan unionin lähentymisneuvottelut ja sen myötä uusien jäsenmaiden liittyminen unioniin sekä teollisuuden siirtyminen tietosuojaltaan kehittymättömiin maihin.

Lissabonin sopimus 19.10.2007 sisältää perusoikeusluettelon, jossa henkilötietojen suoja on mainittu. Tällä voi olla vaikutusta tietosuojan valvontaviranomaisten asemaan ja vakuuttavuuteen.

Lisäksi III pilarin puitepäättös on muuttanut kansainvälistä toimintaympäristöä siten, että tietosuojaa ulottuu nyt osittain myös III pilarin alueelle.

Euroopan komission teettämän Eurobarometri 2008:n mukaan Suomessa vain 49 % kansalaisista on tietoisia rekisterinpitäjien informointivelvoitteesta. Luku on EU:n 3. alhaisin. Keskimäärin 64 % EU-kansalaisista on tietoisia asiasta. Suomalaisista rekisterinpitäjistä vain 59 % ilmoittaa käyttävänsä tietoturvatkniikoita, 23 % rekisterinpitäjistä ilmoittaa ettei ole kuullutkaan niistä ja 18 % ilmoittaa kuulleensa niistä, mutta ei käytä niitä. Tietosuojaselosteen ilmoittaa julkaisseensa vain 30 % suomalaisista rekisterinpitäjistä, kun taas keskimäärin 41 % rekisterinpitäjistä EU:ssa ilmoittaa sen julkaisseensa.

2. Tietosuojavaltuutetun toimiston tulostavoitteet vuodelle 2009

Tietosuojavaltuutetun toimiston tulostavoitteet vuodelle 2009 on jaettu päätoimintoketjujen osalta ennaltaehkäisevään toimintaan ja jälkikäteisvalvontaan sekä tukitoimintoihin seuraavasti:

ENNALTAEHKÄISEVÄ TOIMINTA

TARKASTAJA (112)

- yhteistyö tilintarkastajien kanssa
- HetiL 36 § -> ilmoitusten kalastelu
- ennakkovalvonta (ilmoitukset) ja e-ilmoitukset- projekti
- SäVTSL:n muutoksesta aiheutuvat toimenpiteet
- tutkimuslupa-asioissa annettaviin lausuntoihin liittyvän sidosryhmäyhteistyön kehittäminen

KONSULTTI (113)

- uusien sidosryhmien luominen ja sidosryhmien ”kalastelu” (esim. uusi sidosryhmäyhteistyö markkinointiasioista vastaaville toimijoille)
- Privacy Impact Assessment – toolin käyttö rekisterinpitäjien ohjauksessa (ks. UK:n PIA, julkaistu internetissä 12/2007)
- perusrekisterit & perusprosessit (Ahti Saarenpään selvitys) -> vrt. Act on Common Databases
- KRP + VIVI + TSV- yhteistyöhanke tietoverkkorikollisuuden selvittämiseksi ja estämiseksi
- sisäisen turvallisuuden ohjelman edellyttämät toimet

VALISTAJA (114)

- kotisivujen kehittäminen (www-sivujen julkaisujärjestelmän ja sisällön uudistaminen; uudistettu esitemateriaali www-sivuille helposti saataville sekä uudet web-lomakkeet ja asioiden sähköisen vireillepanon priorisointi)
- täsmäviestintä rekisterinpitäjiä edustaville tahoille
- yhteistyö tietosuojavastaavien kanssa
- toimenpiteet pk-yrityssektorin tietosuojaosaamisen kehittämiseksi
- uusia täsmäesitteitä kotisivuille
- menettelytavat kotisivujen päivittämiseen
- informaatio-ohjauksen tehostaminen
- ulkoinen sanoma selvemäksi
- aloitetaan kouluille tarkoitettun ohjausaineiston uusiminen yhteistyössä OPH:n kanssa
- KELA-lain täytäntöönpanoon liittyvä ohjaus
- VAHTI:n lokiohjeen pohjalta terveydenhuollon ym. sektoreiden lokiohjeet ja niiden jalkauttaminen/ sosiaali- ja terveydenhuollon tietosuojavastaavien työkalu lokitietojen käsittelystä
- Tietosuojalehden verkkoversio
- Lontoon aloitteen edellyttämät toimet
- Eurobarometri 2008 – edellyttämät toimet (jaettava vielä toimenpiteet eriteltynä alkohdittain)
- Tietosuojapäivä yhteistyössä EFFI:n ja opetusviranomaisten kanssa
- muut kolme yleisötapahtumaa yhteistyössä EFFI:n kanssa
- vuosittaisen tietotilin päätöksen laatimisvelvollisuuden ohjeistaminen
- Tietoturvapäivän 2009 toteuttaminen yhteistyössä VIVI:n kanssa
- puhelinneuvonnan seurantajärjestelmän valmistelu ja käyttöönotto yhteistyössä OTTK:n kanssa TSV:n asiakaspalvelun laadun, sisäisen tiedonkulun ja raportoinnin parantamiseksi
- vähintään 4 krt/vuosi tiedotus tietosuojadirektiivin tulkintaa ohjaavan komission työryhmän (WP 29) hyväksymistä dokumenteista tietosuoja.fi- etusivulle
- maksullisen koulutustoiminnan laadukas hoitaminen
- viranomaisosaamisen edistäminen (esim. OM:n Lainlaatijan oppaan kautta)

POLIITTINEN NEUVONANTAJA (115)

- ennakoinnin tehostaminen HARE:a ym. analysoimalla -> mitä on odotettavissa? (esim. Identity management vrt. asiointitili)
- policy-asiat: tietoturva, RFID -> proaktiivinen toiminta jo työryhmä- ym. valmisteluvaiheissa
- Hollannin mallin edistäminen: kansalaisen asiointitili ja asiakasnumero

NEUVOTTELIJA (116)

- ajankohtaisiin toimialakohtaisten käytännesääntöjen laatimisiin osallistuminen (esim. apteekki-ala, asuminen- ja kiinteistötoimiala sekä Henkilöstöpalveluyritysten liitto)

KANSAINVÄLINEN LÄHETILÄS (118)

- vaikuttaminen EU-työryhmissä ja muussa EU-yhteistyössä
- aktiivinen osallistuminen pohjoismaiseen tietosuojaviranomaisten yhteistyöhön (ml. Pohjoismainen IT-asiantuntijoiden kokous Helsingissä 16.-17.2.2009)
- luennot kansainvälisissä seminaareissa
- osallistuminen kansainvälisiin tietosuoja-asioiden asiantuntijaverkostoihin, kokouksiin ja seminaareihin
- kansainvälisten asioiden työnjaon ja organisoinnin uudistamista jatketaan
- Technology Subgroup- alatyöryhmään (TS) osallistutaan aktiivisesti
- maasivujen sisällön kehittäminen

JÄLKIKÄTEISVALVONTA

VALTUUTETTU (111)

- rekisteröidyille annettujen ratkaisujen ja neuvojen käsittelyaikojen tehostaminen
- KUVI –TSV <-> suoramarkkinointi- caset ja toimivaltajako

TÄYTÄNTÖÖNPANIJA (117)

- tarkastukset kohdistetaan tilanearvion perusteella
- hälytysjärjestelmä tietoturvaloukkauksista (HetiL 32 §: kompetenssi?); Pitääkö rekisterinpitäjän ilmoittaa loukkauksista asiakkaille?
- rikoslausunto- malli (uudistetaan syyttäjille annettavat lausunnot, ottaen huomioon oikeustapaukset ja rangaistuskäytännön yhtenäisyyden seuranta)
- tutkimuksia (ml. weropol-kyselyt ja etätarkastukset): TSV itse sekä yhteistyössä yliopistojen ja Tietosuoja-lehden kanssa (mielipidetutkimukset ym.)

TUKITOIMINNOT (991)

- prosessien analysointi sekä työyhteisön ja asiakaspalveluprosessien kehittäminen
- arvokeskustelu sekä toiminta-ajatuksen, vision ja strategian uudistaminen
- asianhallintajärjestelmän jatkokehittäminen yhteistyössä OTTK:n kanssa
- TSV:n tehtävien kannalta riittävien it-työkalujen varmistaminen yhteistyössä OTTK:n kanssa
- sähköisen viestinnän tietosuojalain muutos: TSV:lle tulevat uudet lakisääteiset tehtävät on resursoitava
- VTV:n huomautuksista aiheutuvat muutokset toimintatapoihin:
  1. konsultointitapaamisten ja niihin liittyvän aineiston sekä kokousmuistion kirjaaminen asianhallintajärjestelmään
  2. ehdotukset TSV:n ratkaisuvallan delegoimisen mahdollistaviksi lainsäädäntömuutoksiksi
  3. kohdasta 2 ja SäVTSL:n voimaantulosta aiheutuvat työjärjestysmuutokset
- OM:n henkilöstöstrategian täytäntöönpano
- resurssisuunnittelun tehostaminen
- perehdytyspaketti uusille työntekijöille
- korkeakouluharjoittelijat lisäresurssina rutiiniasioiden käsittelyssä ja puhelinneuvonnassa-> seniorien työpanoksen kohdentaminen linjaratkaisujen valmisteluun ja key account manager-työhön (ml. proaktiivinen oman sektorin ajankohtaisten ongelmien selvittäminen)
- VMBaron tulosten edellyttämät työhyvinvoinnin kehittämishankkeet

- 2.1. Tuotokset

Tulostavoite:

Käsiteltyjen asioiden lukumäärässä pyritään kaikkien asioiden ja ilmoitusasioiden osalta 10 % kasvuun. Tarkastusoikeus- ja tiedonkorjaamisasioiden osalta pyritään 30 % kasvuun ratkaistujen asioiden määrässä.

Kirjallisena vireille tulleet ja käsitellyt diarioidut asiat

Vuosi	Tavoite	Toteuma ½ v	Toteuma
2006		1099	2149
2007		1178	2267
2008	2471	1072	2579
2009	2837		

Kirjallisena vireille tulleet ja käsitellyt ilmoitusasiat

Vuosi	Tavoite	Toteuma ½ v	Toteuma
2006		119	225
2007		75	184
2008	259	84	233
2009	256		

Tarkastusoikeus- ja tiedonkorjaamisasiat, käsitellyt

Vuosi	Tavoite	Toteuma ½ v	Toteuma
2006			
2007			104
2008			87
2009	113		

Keskeiset toimenpiteet tulostavoitteiden saavuttamiseksi:

Käsittelyprosessin tehostaminen, tehtävien priorisointi sekä korkeakouluharjoittelijat lisäresursseina.

2.3. Prosessien- ja laadunhallinta**Tulostavoite:**Oikeudenloukkauksia koskevat lausuntopyynnöt/ kaikki lausuntopyynnöt (laskeva trendi)

Vuosi	Tavoite	Toteuma ½ v	Toteuma
2006			
2007			
2008			48,5 %
2009	45 %		

Oma-aloitteiset vireillepanot/ kaikki ohjaus- ja toimenpidepyynnöt (nouseva trendi)

Vuosi	Tavoite	Toteuma ½ v	Toteuma
2006			
2007			
2008			2,5 %
2009	3 %		

Kantelut/kaikki vireille tulleet asiat (laskeva trendi)

Vuosi	Tavoite	Toteuma ½ v	Toteuma
2006			
2007			
2008			41 %
2009	38 %		

Ohjauspyynnöt/ kaikki vireille tulleet asiat (nouseva trendi)

Vuosi	Tavoite	Toteuma ½ v	Toteuma
2006			
2007			
2008			46,8 %
2009	50 %		

2.4. Toiminnallinen tehokkuus

Tulostavoite:

<u>Kaikkien asioiden keskimääräinen käsittelyaika/pv</u>			
Vuosi	Tavoite	Toteuma ½ v	Toteuma
2006			107,3
2007			73,6
2008			50,9
2009	50,9		

Vierailut www-sivuilla (kävijämäärän kasvu %)

Vuosi	Tavoite	Toteuma ½ v	Toteuma
2006			
2007			38
2008	10		-19%
2009	10		

Annettujen lausuntojen määrä (nouseva trendi)

Vuosi	Tavoite	Toteuma ½ v	Toteuma
2006			
2007			
2008			220
2009	242 (+10%)		

Maksullinen koulutustoiminta, tulot euroina

Vuosi	Tavoite	Toteuma ½ v	Toteuma
2006			10.855
2007			12.059
2008			48.654
2009	20.000		

Ratkaisujen yksikköhinnan alenemi- nen/€/ratkaisutoiminnassa käsitelty asia

Vuosi	Tavoite	Toteuma ½ v	Toteuma
2006			220
2007			207
2008			236 (+ 14 %)
2009	212 (- 10 %)		

Tietosuoja-lehden ja verkkolehden levikin kasvu, %

Vuosi	Tavoite	Toteuma ½ v	Toteuma
2006			
2007			
2008	10		-4,3
2009	0		

Rekisteri- ja tietosuojaselosteiden määrän kasvu

Vuosi	Tavoite	Toteuma ½ v	Toteuma
2006			
2007			
2008			3.078.000
2009	3.385.800		

2.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tulostavoite:

Työhyvinvointi: työtyytyväisyysindeksi, asteikko 1-5

Vuosi	Tavoite	Toteuma ½ v	Toteuma
2006			
2007			3,12
2008	3,4		3,36
2009	3,4		3,16

Työhyvinvointi: sairauspoissaolot, työpäivää/htv

Vuosi	Tavoite	Toteuma ½ v	Toteuma
2006			12,7
2007			10,9
2008			7,4
2009	7 työpäivää/htv		

Työhyvinvointi: lähtövaihtuvuus, %

Vuosi	Tavoite	Toteuma ½ v	Toteuma
2006			
2007			9
2008	4,5		0
2009	10 % (vakit.)		

Työhyvinvointi: tulovaihtuvuus, %

Vuosi	Tavoite	Toteuma ½ v	Toteuma
2006			
2007			4,5
2008	4,5		0
2009	10 % (ma)		

Osaaminen: koulutustasoindeksi

Vuosi	Tavoite	Toteuma ½ v	Toteuma
2006			4,8
2007			
2008	-		6,2
2009	6,3		

Osaaminen: koulutuspanostus, työpäivää

Vuosi	Tavoite	Toteuma ½ v	Toteuma
2006			4 pv
2007			7,35 pv
2008	8		4,94 pv
2009	7		

3. Tietosuojavaltuutetun toimiston voimavarat

Määrärahat	2006 tilin- päätös	2007 tilin- päätös	käytettävissä 2008	2008	TSV 2009 ehdotus	OM 2009
Palkat	1 095 513					
Muut menot	108 527					
Vuokrat	119 213					
Nettout. tulot	- 10 855					
Yhteensä	1 376 790	1.492.471		1.581.626	1.790.347,70	

HTV:t	2006 TP	2007 TP	käytettävissä 2008	2008	TSV 2009 ehdotus	OM 2009
TSV	21,33		20 + 0,5 OM	23,18	19 + määrä- aikaiset noin 3,5 htv + 0,5 htv OM:n virkamies	
Yhteensä					23	

Tietosuojavaltuutetun toimistolle myönnetään vuodelle 2009 toimintamäärärahaa yhteensä 1 648 000 euroa.

Oikeusministeriö ottaa vastatakseen OM:n viran (nimilautakunnan sihteeri) kustannukset 1.7.2009 lukien. Tietosuojavaltuutetun toimisto vastaa ao. viran kustannuksista 30.6.2009 asti.

4. Raportointi

Oikeusministeriö ja tietosuojavaltuutettu käynnistävät vuoden 2009 aikana kehittämistyön, jolla pyritään tietosuoja-asioiden kasvavan merkityksen esiin tuomiseen yhteiskunnassa ja toimiston rahoitus- aseman parantamiseen tehtävien vaatimalle tasolle.

Tulostavoitteiden toteutumisesta ja voimavarojen käytöstä raportoidaan ja toimintakertomuksessa vuodelta 2009 viimeistään 15.2.2010.

Tietosuojavaltuutetun toimiston tulee viipymättä ilmoittaa oikeusministeriölle, mikäli tulostavoitteiden toteutumisessa on merkittäviä ongelmia.

Hallintojohtaja Olli Muttilainen

Tietosuojavaltuutettu Reijo Aarnio